

Inleiding

Muziek maakt een essentieel onderdeel uit van onze samenleving. En terecht, want muziek is een bron van onschatbare waarde. Wat sport en goede voeding is voor het lichaam dat is muziek voor de geest en ziel.

Echter op de basisscholen wordt helaas nog steeds te weinig gedaan aan het muziekmaken en het zingen in het bijzonder. Dit komt de ontwikkeling van de kinderen niet ten goede. Dit is verwonderlijk omdat bij kinderen keer op keer via wetenschappelijke onderzoeken bewezen is, dat musiceren het intelligentiequotiënt verhoogt. Met name het abstractievermogen en het analytisch denken worden sterk verbeterd. Door gezamenlijk musiceren wordt ook het groepsgevoel en de discipline versterkt, evenals de sociale en emotionele vaardigheden. Zowel cognitieve -, motorische- en zintuiglijke functies komen bij elkaar. Uiteindelijk hebben deze aspecten belangrijke gevolgen voor toekomstige leerprestaties en maatschappelijke en sociale vaardigheden van kinderen. Hiermee levert musiceren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de toekomstige maatschappij. Wetenschappers dringen er al jaren lang op aan om deze resultaten mee te nemen bij het ontwikkelen van o.a. het onderwijsbeleid.

Ministerie van Onderwijs en schoolbesturen zijn het er dan ook over eens: muzikale vorming hoort in het Primair Onderwijs thuis. Daar geef je een eerste goede impuls. Het brengt kinderen in aanraking met een wereld die ze anders misschien niet zouden kennen. Buitenschools zijn er gelukkig nog altijd kinderen die goed muzikles krijgen, maar door overheidsbezuinigingen in de afgelopen jaren hebben steeds meer muzikscholen hun deuren helaas moeten sluiten. Anno nú zouden juist de basisscholen een belangrijke rol kunnen spelen in de muzikale vorming van een kind.

Door de kinderen tijdens schooltijd klassikaal muzikles te geven door professionele, gediplomeerde muziekdocenten, leren de kinderen in goede harmonie en op speelse doch serieuze en gedegen wijze met elkaar samenwerken en musiceren. Ook dit draagt bij tot een goede gemoedsrust bij de kinderen en verdraagzaamheid binnen de groep/school. Door het aanbieden van naschoolse zanglessen individueel of in kleine groepjes kan er nog gerichter lesgegeven worden door de dezelfde docenten. En is er een mogelijkheid voor kinderen zich verder te ontwikkelen in het zingende musiceren.

Uit gesprekken met leerkrachten en directeuren van basisscholen komt regelmatig naar voren dat er een grote behoefte is aan scholing op het gebied van muzikles geven. Leerkrachten missen vaak de kennis, de vaardigheden en het zelfvertrouwen om op eigen kracht de kinderen te onderwijzen in musiceren. Directeur en docententeam kiezen zodoende voor het inhuren van een vakleerkracht muziek of kopen een aantal leuke culturele projecten uit het ruime aanbod van externe organisaties.

Maar zou het nou niet fantastisch zijn als een belangrijk gedeelte van die muzieklessen gewoon weer door de eigen groepsleerkracht gegeven kan worden? Lessen met een laag instapniveau en een duidelijke opbouw, die de drempel voor leerkrachten om muziekles te geven aanmerkelijk lager maken. Lessen waar de kinderen ervaringsgericht en speels de basisbeginselen van musiceren onder de knie krijgen, aangeleerd en gestimuleerd door hun eigen groepsleerkracht (die de groepsdynamiek en de kinderen door en door kent...!).

In het ruime aanbod internetsites, culturele activiteiten en muziekmethodes komen veel waardevolle aspecten van (samen) musiceren aan bod: fantastisch! Maar toch lijkt er één onontbeerlijk en uiterst waardevol domein van musiceren in een 'dode hoek' te liggen. Dat is het basale noten leren lezen. Er is helaas geen muzieklesmethode meer waar de kinderen werkelijk gewoon weer goed en leuk leren noten lezen.

Onbegrijpelijk, want welke middelen, welk gereedschap geef je de kinderen dan mee om zich muzikaal te kunnen ontwikkelen?

Vergelijk het eens met taal: zoals het letterschrift zich verhoudt tot taal, zo verhoudt het notenschrift zich tot muziek. Net zoals je de kinderen leert dat woorden uit afzonderlijke letters bestaan die elk een afzonderlijke klank hebben, zo moet je ook een begin maken met kinderen noten leren lezen en ontdekken dat muziek in eerste instantie bestaat uit toonhoogte en toonduur. Net zo geduldig als je het kind t-a-k leert spellen, zo geduldig leer je een kind do-re-mi zingen of spelen.

En juist op dit 'basale' domein van noten leren lezen zou elke leerkracht, ook als hij minder muzikaal is, de grondbeginselen moeten willen kennen en kunnen hanteren en zodoende de koudwatervrees overboord kunnen gooien als hij het de kinderen aanleert. Voor de leerkracht geldt: je hoeft echt geen Adriaan van Dis te heten om kinderen te leren schrijven; je hoeft geen Chopin te kunnen spelen om kids noten te leren lezen; evenmin hoeft je zelf een groots legokasteel te bouwen als je de kinderen uitlegt wat je allemaal met een legobouwsteentje kunt. Juist niet, laat de kinderen zelf bouwen! Laat hen zelf, met de muziek-bouwstenen op zak, een wereld instappen van ongekende mogelijkheden en combinaties!